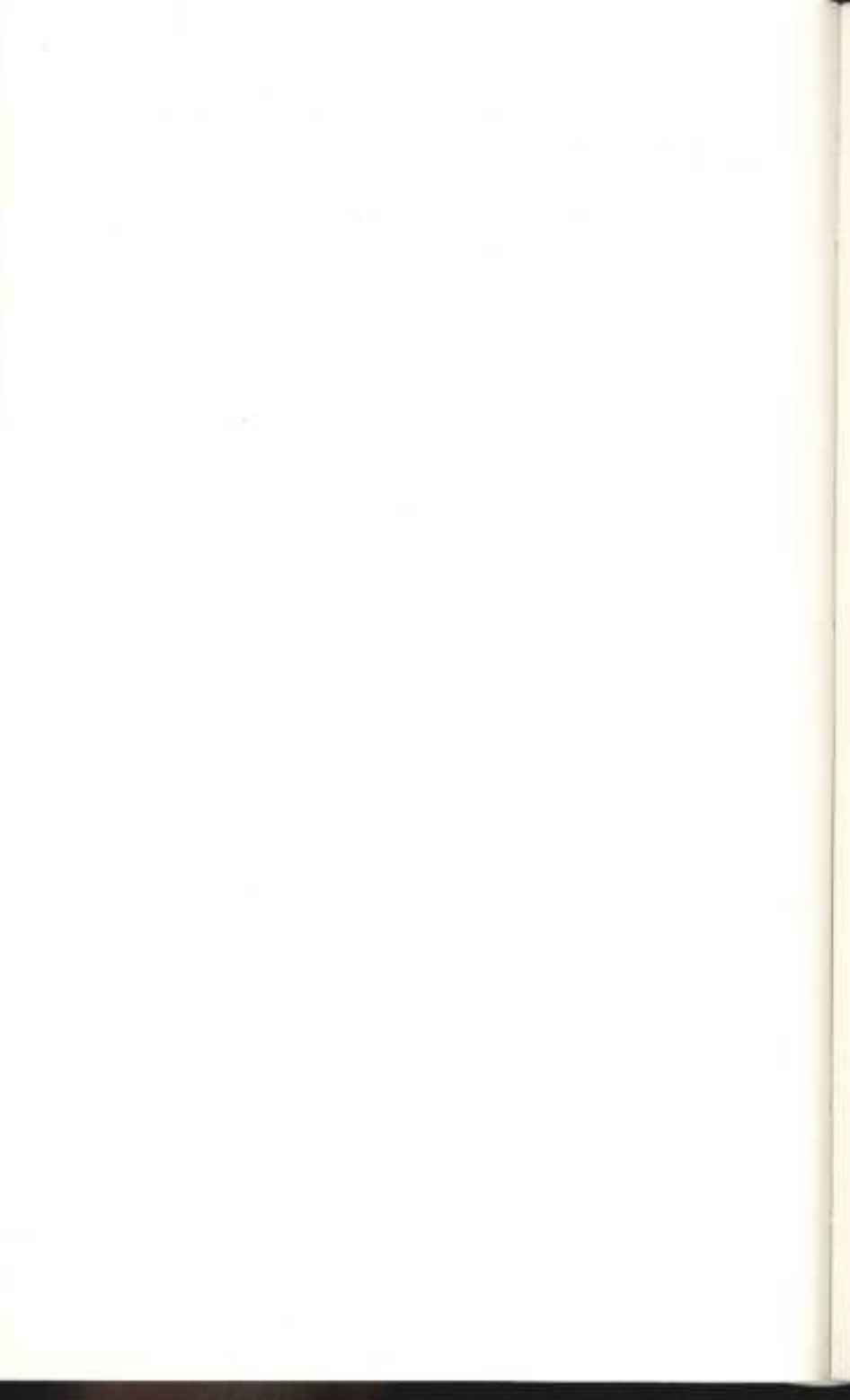

NIKYOKU SANTAI EZU
STUDIE OVER DE TO ELEMENTER
OG DE TRE TYPER MED BILLEDER

I *Vejen som fører til blomsten* har jeg detaljeret skildret rækkefølgen [man må iagttage i studiet] af de *to elementer* og de *tre typer*¹; imidlertid ville det være svært uden at have en konkret fremstilling for øjnene at gøre sig en nøjagtig forestilling om den forskellige *stil* [svarende til hver *type*]: Jeg har følgelig omplantet dem til en række persontegninger for at illustrere de karakteristiske stillinger ved hver *måde*. Fortolkningen af hver af de *tre typer* fremkalder en *synsvirkning*² svarende til det *mønster* [som skuespilleren har] gået med i sit sind: jeg har derfor præciseret de respektive betegnelser for hver *stil* svarende hertil. Når man til fulde har tilegnet sig [disse principper], vil man ganske indlysende nå frem til en kunstform, der er karakteriseret ved den *personlige stil*. Disse repræsentative personer for de *tre typer* har jeg på den anden side, for at man bedre skal være i stand til at gengive deres typiske stillinger korrekt, vist ved hjælp af nøgentegninger. De må iagttages opmærksomt, og betegnelserne for hver *stil* nøje indprentes.

Fremdeles, barnets yndefulde dans: grund-stil [svarende] til de *to elementer*.

Fremdeles, typen den gamle mand, den gamle mands dans.

Fremdeles, typen kvinden, kvindens dans: indledning til studiet af de tre typer.

Fremdeles, typen krigeren.

Fremdeles, dæmonen i den detaljerede bevægelses stil.

Fremdeles, dæmonen i den voldsomme bevægelses stil.

Fremdeles, den himmelske kvinde.

Fremdeles, fodslagene i den detaljerede bevægelse.

„Når den første blomst åbner sig, er der forår på Jorden“ siger man. Og endvidere:

I Naniwazu
oplukket, åh, denne blomst.
Farvel, vinter!
Nu kommer foråret;
oplukket, åh! denne blomst!³

Blommetræets blomst betragtes som årets første blomst. Og da de *to elementer* udgør den første blomst i barnets *yndefulde stil*, gør jeg blommetræets blomst til symbol for denne *yndefulde stil*. Jeg skal nu med udgangspunkt i de *to elementer* og frem til dansene med *fodslag*, via de *tre typer* fremlægge hver *stil* og optegne *blomsterne* [svarende hertil]. De må iagttages opmærksomt.

FORMER SOM UDGAR FRA DE TO ELEMENTER.

[BØRNEDANSE]

I *Vejen som fører til blomsten* sagde jeg: „Den tidlige barndoms *yndefulde stil* bevares i de *tre typer*, og *side-stilene* [afledt] fra de *tre typer* giver liv til de ti tusinde [nø-]stykker⁴. Barndommens [yndefulde] fremtoning udgør grundlaget for den *fine fortryllelse's stil*. Håndværket består i dans og sang. Når man har tilegnet sig de *to ele-*

menter, takket være et dybtgående studium, vil dans og sang smelte sammen til en homogen *stil*, og man vil blive en mester, hvis kunst er ubesværet og varig. Når man i det følgende udnytter de *to elementer* og overfører barndommens [yndefulde] fremtoning til de *tre typer*, vil der spontant i de *tre typer* vise sig en *synsvirkning*, som helt igen-

nem er *fin fortryllelse*. Der findes et dybt betydningsfuldt *middel*, som består i, i barndomstiden indtil videre at undlade udøvelsen af de *tre typer* og [senere] i de *tre typer* at bevare barndommens [yndefulde] fremtoning. For når man har studeret og tilegnet sig de *to elementer*, vil man have sikret sig en *varig personlig stil*, ens første barndoms [yndefulde] fremtoning vil vedvarende bestå i de *tre typer* og give liv til de ti tusinde [nó-]stykker.

FORMER SOM UDGAR FRA DE TRE TYPER.

TYPEN DEN GAMLE MAND.

Ophøjet sindsro, fjernt blik.

Heroverfor den karakteristiske stilling for denne *type*, som man bør anlægge, når man har iført sig kostumet. Denne *person-type* må stå som en klar forestilling i ens sind, og dens adfærd gengives. Jeg har i *Blomstens spejl* sagt: „Først identificere sig godt med sin person,

derpå mime dens *handlinger* godt⁵. Det er det, det drejer sig om. Det må man vogte sig for at glemme.

DEN GAMLE MANDS DANS.

Denne *stil* er ganske særlig vigtig. Da *substansen* af den er den perfekte ophøjede ro, svarer udførelsen af denne form for underholdning

til, hvad udfoldelsen af en blomst på et gammelt træ ville være. Den ophøjede sindsro bør forlænge sig ud i dansens *stil*.

På samme måde forholder det sig med den gamle nonne og den gamle kvinde. [Denne stil] ligger til grund for *side-stilene* [der udtrykker] en guddommelig karakter eller den fuldendte ophøjede ro.

TYPEN KVINDEN.

Sindet er *substansen*; voldsomhed er bandlyst.

Reglen: at gøre sinde til *substansen*, at bandlyse enhver voldsomhed må tilegnes til punkt og prikke. Den rummer det væsentlige ved denne *mime-type*. Man ville endvidere kunne sige om den [at den er bestemmende for] *grundstilen* for den *fine fortryllelse*. Jeg gentager: man må vogte sig for at glemme, at sinde er *substansen*.

KVINDENS DANS.

Da kvindens dans udgår fra en særlig højspændt *stil*, er det i den, den *fine fortrylleses underfulde substans* viser sig klart. *Synsvirkningen* af de *to elementer*, som man har lært i barndommen, sådan som den fortsat er til stede i de *tre typer*, får sin højeste *fuldbyrdelse* i *typen* kvinden. Man må vogte sig for at glemme, at sinde er *substansen*, at

voldsomhed er bandlyst, og herudfra gøre [denne regel til] ledetråd for fremførelsen af dansen. Denne er det højeste udtryk inden for vor kunst. Den *bevægende stil*, som – idet den smelter dans og sang sammen til en homogen helhed – får fat i det underfulde, rummes i denne *stil*, som helt igennem et *fin fortryllelse*.

Note: [Typen kvinden] ligger til grund for den *fine fortryllelse*, den raffinerede elegance.

TYPEN KRIGEREN.

Voldsomheden er *substansen*; sindet beflitter sig på detaljen.

Dersom der i denne *type*, selv om den er krigerisk, er et strøg af det forførende tilbage, må det være en rest af *blomsten* fra de *to elementer* [man har lært] i barndommen. Reglen: at gøre voldsomheden til *substansen*, at lade sindet beflitte sig på detaljen, må altid være til stede i ens sind. Det vil være rigtigst at analysere denne person nøje med hensyn til moral og fysik.

Herover de former, der udgår fra de *tre typer*.

Lad os nu se på de livlige danse med kropsbevægelser og *fodslag*.

DEN DETALJEREDE BEVÆGELSESS STIL⁸.

Dæmon af ydre fremtoning, menneske i sindet.

I denne *stil*, den detaljerede bevægelses *stil*, drejer det sig [om personer] hvis ydre fremtoning er en dæmons, men hvis sind er et menneskes; følgelig kræver [personens] adfærd ikke anvendelsen af nogen fysisk voldsomhed, og *bataraki*'en bliver omhyggeligt detaljeret.

Uden voldsomhed, hverken i sind eller i krop, altså let af krop, således er personen med detaljerede bevægelser. Stort set defineres det, jeg kalder *bataraki*, fundamentalt ved denne den detaljerede bevægelses *stil*; den detaljerede bevægelses sind kan derfor, alt efter omstændighederne, genfindes i rollerne som gammel mand eller ung mand,

ungling, ja selv den vanvittige kvinde⁷. I *Blomstens spejl* har jeg sagt: „Ved stærk bevægelse af kroppen, behersket *fodslag*; ved stærkt *fodslag*, behersket bevægelse af kroppen“⁸. [Denne *stil*] ligger til grund for de livlige danse med kropsbevægelser og *fodslag*.

DEN VOLDSOMME BEVÆGELSE'S STIL.

Dæmon af kraft, af ydre fremtoning og af sind.

Det drejer sig her om en *bataraki-stil*, hvor voldsomheden er *substansen*: enhver elegance skulle derfor være udelukket. Eftersom selve sindet [i personen] er en dæmons, bliver den *synsvirkning*, man op-

når, fuldstændig tør, og de interessante *stillinger* er få. Dog, hvis man giver flere stykker i forskellig *stil*, og man giver en oversigt [over den heftige bevægelse] som *slutstil*⁹ for at afslutte denne cyklus af *måder*, sker det, at den et øjeblik fastholder opmærksomheden, fordi den falder i øjnene og ophidser sindene. Men det er en *stil*, som ikke tillader gentagelse. Alt dette må nøje indprentes.

DEN HIMMELSKE KVINDES DANS.

Sindet lader sig bære af [rytmen i] musikken.

Den himmelske kvindes dans bør behandles i en *stil* af megen *størreladenhed*; man må indgyde de fem kropsdele en indre kraft, snart danse, snart lade sig rive med af dansen, vise sig snart let, snart dyb, og ligesom blomsten, ligesom fuglen der bare svæver for forårsbrisen, frembyde et yndefuldt skue, i den *underfulde stil*, [kort sagt] få [de tre elementer] *hud, kød og knogle* kombineret i en homogen *stil*. Jeg gentager: det er den vanskeligste dans. Den kræver øvelser og et dybtgående studium.

Den himmelske kvindes danseoptrin er af en *stil*, man ikke støder på i menneskenes verden, og burde følgelig forblive uden for de *tre typer*. Men det er en *stil* [som er beslægtet med *stilen*] for *typen*

kvinden. Da det er den vanskeligste dans i vor underholdning, vil der ikke være noget forkert ved, når først man har fået fat i de væsentligste træk ved den, at man da ledte den tilbage til en *stil* inden for *menneskekunsten*. Og da det i de himmelske væseners dans drejer sig om en danseunderholdnings-*stil*, som kræver den fuldstændige indsats af de fem kropsdele og af den indre kraft [hos skuespilleren], og

som gør kroppen til *substansen*¹⁰, er den et grundelement for øvelserne og studiet af vor *vej*. Den fremadskridende rækkefølge *indledning, udvikling, afslutning* omfatter fem afdelinger, nemlig en for *indledningen*, tre for *udviklingen* og en for *afslutningen*¹¹. Det sker dog, at man udfører denne dans i rækkefølgen *udvikling, indledning, afslutning, forlængelse*. Det man har her, er en lejligheds-*stil* afpasset efter et særtilfælde. [Alt efter omstændighederne] siger man, at rækkefølgen er „normal“ eller „omvendt“. På dette punkt må man henholde sig til traditionen.

DEN DETALJEREDE BEVÆGELSE INDEN FOR VOR SKOLE. TRINFORDELINGEN I EN HATARAKI¹².

Enkelt *fodslag* (trinlyd: *tan*) – dobbelt *fodslag* (*tanta*) – tredobbelt *fodslag* (*tantatan*) – stampen (*tottottottot*) – *moro.iri* – listeskridt (lydløse) – hel række *fodslag* (*tantantotanta*) – skridt tilbage (tilbage til venstre) – skridt til venstre (skridt med venstre fod) – skridt til højre (skridt med højre fod) – hastigt skridt (*baraba*) – firdobbelt *fodslag* (*tantatanta*).

Fra „enkelt *fodslag*“ til *moro.iri* drejet det sig om skridt, der bevæger sig hen mod forkanten [på scenen]. Med „listeskridt“ beskriver man, i højre side, en stor, kraftigt tegnet cirkel i retning mod baggrunden på højre hånd; fra og med „en hel række *fodslag*“ bevæger man sig mod højre på scenen og udfører „skridt tilbage“; derpå, efter „hastigt skridt“ drejer man kroppen rask til venstre og til højre med „skridt til venstre“ og „skridt til højre“, og *hataraki* en slutter på „firdobbelt *fodslag*“. Enkelthederne vil blive genstand for mundtlig tradition. Der findes iøvrigt andre trin: *yose-byōshi*, *moro-asbi*, *oki-asbi*, *bane-asbi*, kort sagt, alle de der melder sig ved den og den danseform; det er mig umuligt at opregne dem her. Der er et „tilbage uden skridt“, et „runt uden skridt“, som er skridt når man skal dreje til venstre eller til højre. Disse skridt består i at vende sig uden *fod[slag]*. „Knæslag“, „tilbage på knæet“ praktiseres ikke i vor skole. De fordømmes hos os som værende blot og bare behændighedsnumre. Dette er grunden til, at de aldrig optrådte i min afdøde faders detaljerede bevægelse.

Dette *Studie over de to elementer og de tre typer med billeder* bør ikke komme nogen fremmed for øje. Det er en hemmelig tradition.

Ar 28 i Ōei (1421), denne dag i den syvende måne.

